

NÉHÁNY SZÓ BUDAPEST EGYESÍTÉSÉRŐL

Egy nagyváros születése. Ezt a címet választotta a Budapesti Történeti Múzeum a megszülető egységes fővárost bemutató kiállításának. Amit itt önök láthatnak, egy rég elfeledettnek hitt korszak mindennapjait idézi. Mindazt, ami a látványos építkezések, fejlesztések, beruházások mellett egy igazi nagyváros értékét jelenti.

Pest, Buda és Óbuda a természetes fejlődés eredményeképpen szinte összenőtt, amit a hivatalos város egyesítés szentesített. Polgárai ettől fogva budapestiek lettek, és kezdett kialakulni igazi nagyvárosi tudatuk. Erre a városra egyformán büszkék lehettek idősek és fiatalok, munkások és úri dámák, ficsúrok és cselédlányok, gyártulajdonosok és kofák, zsidóbarátok és Pál utcai fiúk, magyarok, németek, szerbek, zsidók, örmények.

Mindannyian hozták magukkal szokásaikat, kultúrájukat, nyelvüket, ebből kialakult a színes kavalkád sajátos nyelvével, dalaival, vicceivel, amit egyszerűen csak „pesti”-nek szoktak nevezni.

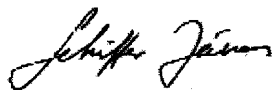
Budapest nem csupán az ország rendkívüli ütemben fejlesztett fővárosa, ipari és kereskedelmi központja, közlekedési csomópontja lett. A város arculata, utcái, palotái és hídjai Európa egyik legszebb fővárosává tették. Építészei, festői és szobrászai, színházai, operaháza, kabaréi és mozgóképszínházai, múzeumai és koncertjei a leggazdagabb kultúrájú városok sorába emelték.

Az egyesítés 125. évfordulóját ünneplő Budapest leginkább arra lehet büszke, hogy ezt a kulturális kincset megőrizte és tovább gyarapította. Az évfordulót többek között a Budapesti Történeti Múzeum fedett barokk csarnokának átadásával, a Thália Színház, a Tivoli Színház kialakításával, az új Kortárs Művészetek Házának, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár új Zenepalotájának felavatásával, a Moulin Rouge újjászületésével ünnepeljük.

Gazdagabb lett a város a történetét és jelenét bemutató közel félszáz új könyvvel, a színműpályázatra írt drámákkal, az egyesítést köszöntő új zeneművekkel.

A 21. század küszöbét átlépő Budapest most is büszke lehet kultúrájára. Lakói, polgárai büszkék lehetnek városukra.

Pestinek lenni jó!

főpolgármesterhelyettes

ELŐSZÓ

125 évvel ezelőtt, 1873. november 17-én Buda, Pest és Óbuda egyesült Budapest néven. A kiállítás a főváros egyesülésének időszakát idézi fel, a 125 évvel ezelőtti Budapestet, amelyet ma már csak muzeális emlékekből, műalkotásokból és dokumentumokból ismerünk.

1873-ban a Duna két partján a három város már nem kisváros, de még nem is nagyváros. Átalakulóban vannak. Pest virulens központ, a húzóerő, Buda és Óbuda csak „öregurasan”, vonakodva követik. Az egyesüléstől mindhárom városban félnek – Pest a dinamizmusát, Buda konzervatív nyugalját óvja, Óbuda viszont attól fél, hogy a két nagyobb város mellett érdekeit kevésbé tudja érvényesíteni.

Múzeumunk célja megismertetni a XX. század végi látogatóval, milyen volt a régi Pest-Buda és Óbuda, milyen gazdasági és társadalmi okok tették szükségsszerűvé az egyesülést, milyenek voltak az egyes városrészek, hogyan zajlott bennük az élet, milyen változások tették lehetővé, hogy a három egyesülő városból néhány évtized múltán, a századfordulón igazi európai metropolis legyen.

A kiállítás egy tudományos munkacsoport közös tevékenységének eredménye, amelyben a Budapesti Történeti Múzeum szakemberei mellett a Budapesti Fővárosi Levéltár és más múzeumok

L.2. Balló Ede: Calvin tér, 1884